

PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
Delegation to the Parliamentary Assembly of the Council of Europe

Број/Број: 01,03/03/11-05-1-143/11
Сарајево/Sarajevo, 1. 7. 2011.

IZVJEŠĆE S TREĆEGA DIJELA REDOVITOG ZASJEDANJA PARLAMENTARNE
SKUPŠTINE VIJEĆA EUROPE, STRASBOURG,
20.-24. 6. 2011. GODINE

Treći dio redovitog zasjedanja Parlamentarne skupštine Vijeća Europe održan je od 20. do 24. lipnja 2011. godine u Strasbourgu. Na zasjedanju je sudjelovalo Izaslanstvo Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe, u kojem su bili:

1. Milica Marković - članica Izaslanstva,
2. Saša Magazinović – član,
3. Mladen Bosić – član,
4. Ismeta Dervoz - zamjenica člana,
5. Boško Tomić - zamjenik člana,
6. Edina Vežzagić - tajnica.

Na početku zasjedanja **Parlamentarna skupština Vijeća Europe potvrdila je vjerodajnice Izaslanstva Bosne i Hercegovine, bez bilo kakve rasprave ili osporavanja vjerodajnica uslijed kašnjenja u imenovanju Izaslanstva.**

1. SUSRETI ČLANOVA IZASLANSTVA PSBIH ZA VRIJEME ZASJEDANJA

Članovi Izaslanstva su u okviru sudjelovanja na zasjedanju PSVE-a održali pet sastanaka, i to s: **Mevlutom Čavušogluom**, predsjednikom PSVE-a, **Mary Ann Hennessey**, predstavnicom glavnog tajnika Vijeća Europe u BiH, **Caroline Ravaud**, voditeljicom Tajništva za monitoring PSVE-a, **članovima Odbora za monitoring PSVE-a** i **Ljiljanom Mijović**, sutkinjom Europskog suda za ljudska prava iz BiH.

Prije početka zasjedanja Izaslanstvo je održalo sastanak s **Mary Ann Hennessey**, predstavnicom glavnog tajnika Vijeća Europe u BiH. Gđa Hennessey izrazila je dobrodošlicu članovima Izaslanstva te je rekla kako očekuje da će vjerodajnice Izaslanstva biti prihvaćene, unatoč kašnjenju u imenovanju Izaslanstva i unatoč tome što je promatračka misija VE-a ocijenila da su izbori u BiH u listopadu 2010. godine održani u suprotnosti s Europskom konvencijom o ljudskim pravima. Članovi Izaslanstva informirali su gđu Hennessey o aktivnostima novouspostavljenog Zastupničkog doma PSBiH, te namjerama za aktivnim angažmanom u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe.

Sastanak s voditeljicom Tajništva za monitoring PSVE-a održan je drugoga dana zasjedanja. Gđa **Ravaud** tom je prigodom informirala članove Izaslanstva o postupku monitoringa koji, u ime Parlamentarne skupštine Vijeća Europe, provodi Odbor za monitoring. Odbor za monitoring prati ispunjenje poslijeprijamnih obveza Bosne i Hercegovine prema Vijeću Europe i utvrđuje činjenice na temelju posjeta suizvjestitelja Odbora. Izvjestitelji na temelju prikupljenih činjenica pripremaju izvješća o kojima se raspravlja na plenarnoj sjednici PSVE-a, što rezultira usvajanjem odgovarajućih rezolucija i preporuka. Obveza je jedanput u dvije godine Skupštini podnijeti sveobuhvatno izvješće na koje, prije rasprave na sastanku Odbora i plenumu, državni parlamenti mogu davati komentare.

Zadnje sveobuhvatno izvješće o BiH prezentirano je u rujnu 2008. godine, nakon čega su uslijedila dva druga izvješća koja su se posebice usredotočala na hitnu potrebu ustavnih promjena u zemlji. Uslijed toga što proces formiranja vlasti u BiH još nije okončan, posjet suizvjestitelja Odbora za monitoring PSVE-a odgođen je i vjerojatno će se realizirati na jesen. Gđa Ravaud zanimala se za prioritete u radu PSBiH u idućem razdoblju, izgleda za provedbu odluke Europskog suda za ljudska prava u predmetu *Sejdić i Finci* i stavove članova Izaslanstva glede trenutne situacije u vezi s formiranjem vlasti u BiH.

G. Mladen Bosić rekao je kako je potrebno poslati optimističnije i pozitivnije poruke iz Strasbourga. Kazao je kako u BiH nema konsenzusa u vezi sa širinom ustavnih promjena, dok je konsenzus o potrebi provedbe odluke u predmetu *Sejdić i Finci* neupitan. Mišljenja je da ti procesi moraju i trebaju biti pokrenuti unutar Parlamentarne skupštine BiH, te da rješenja u BiH ne trebaju biti nametnuta izvana.

Gđa Dervoz informirala je gđu Ravaud o početku aktivnosti PSBiH te o pozitivnom ozračju u najvišem zakonodavnom tijelu u BiH. Izrazila je uvjerenje da je Parlamentarna skupština BiH spremna pokrenuti naprijed procese u BiH.

Odgovarajući na pitanje u vezi s formiranjem vlasti, gđa Milica Marković i g. Boško Tomić ocijenili su da ključ problema leži u neriješenim odnosima u Federaciji BiH. G. Tomić rekao je kako Republika Srpska ne može prihvatiti da mandatar Vijeća ministara BiH bude g. Slavo Kukić. Na opasku gđe Ravaud kako je osjetljivo nijekati nekome da je Hrvat, g. Bosić objasnio je kako se ne radi o nijekanju činjenice da je netko pripadnik jednoga naroda nego o tome je li on legitimni predstavnik toga naroda.

Gđa Ravaud naglasila je da se Vijeće Europe ne želi miješati u unutarnje stvari BiH, no svi moraju biti svjesni činjenice da je BiH ulaskom u Vijeće Europe preuzela obveze prema toj organizaciji, a zadaća VE-a je osigurati da te obveze budu i ispunjene. Pritom je naglasila da stručne savjete koje daje Vijeće Europe, poput mišljenja Venecijanske komisije, treba iskoristiti, ali oni nisu obvezujući i ne predstavljaju bilo kakvu vrstu nametanja. Na kraju je pozvala članove Izaslanstva na što aktivniji angažman u odborima PSVE-a.

Istoga dana, u utorak 21. lipnja, održana je i razmjena mišljenja među članovima Odbora za monitoring PSVE-a i članovima Izaslanstva PSBiH u vezi sa situacijom u BiH. Tom prigodom je gđa Karin Woldseth, izvjestiteljica za BiH, upoznala članove Odbora s činjenicom da BiH nije provela presudu u predmetu *Sejdić i Finci protiv BiH* te da su, slijedom toga, izbori održani u listopadu 2010. u suprotnosti s Europskom konvencijom o ljudskim pravima. Nadalje, BiH se suočava sa zastojem u formiranju državne vlasti, a važni, reformski zakoni nisu usvajani od listopada prošle godine. Gđa Woldseth postavila je pitanje članovima zašto u Izaslanstvu nema predstavnika hrvatskoga naroda, kada se očekuje formiranje Vijeća ministara i kada će Bosna i Hercegovina provesti presudu Europskog suda za ljudska prava? U ime Izaslanstva PSBiH govorili su g. Mladen Bosić i gđa Ismeta Dervoz. G. Bosić kazao je kako je nedostatak hrvatskoga člana u Izaslanstvu uvjetno rečeno tehničke naravi – Izaslanstvo nije cjelovito i čeka se imenovanje preostalih članova iz Doma naroda. Predviđeno je da Dom naroda imenuje hrvatske članove u Izaslanstvo i očekuje se da će cijeli postupak biti završen najkasnije za mjesec dana. Po pitanju provedbe presude u predmetu *Sejdić i Finci* g. Bosić odgovorio je da u BiH ne postoji niti jedna politička stranka koja osporava potrebu provedbe presude, te kako je to dovoljan razlog za optimizam da će i ovo pitanje biti riješeno u najkraćem mogućem roku. Optimist je i po pitanju usvajanja zakona o državnoj pomoći, a izrazio je i očekivanje da će Vijeće ministara BiH vrlo brzo biti formirano. Gđa Dervoz izvijestila je članove Odbora o formiranju radnih tijela Zastupničkog doma PSBiH i pozitivnom ozračju u ovome domu. Izrazila je uvjerenje da je Europska unija zajednički cilj svih političkih opcija i da će, unatoč činjenici što neki politički lideri nastoje održati *status quo*, prevladati odgovornost prema državi i prema budućim naraštajima.

U četvrtak 23. lipnja 2011. održan je i sastanak s g. **Mevlutom Čavušogluom**, predsjednikom PSVE-a. G. Čavušoglu izrazio je toplu dobrodošlicu novoimenovanome Izaslanstvu Parlamentarne skupštine BiH. Također je izrazio zadovoljstvo zbog optimizma s kojim su članovi Izaslanstva predstavili početak rada PSBiH i prioritete, poput usvajanja zakona o popisu stanovništva, zakona o državnoj pomoći, provedbi odluke u predmetu *Sejdić i Finci*. Nakon što je informiran o fazi u kojoj se trenutno nalazi proces formiranja Vijeća ministara BiH, g. Čavušoglu zanimao se i za proceduralna pitanja u slučaju da predloženi kandidat za mandatara Vijeća ministara ne dobije podršku u PSBiH. Posebno je pozdravio to što da je predsjedatelj Zastupničkog doma PSBiH odmah nakon formiranja Doma uputio poziv Predsjedništvu BiH da pokrene procedure u vezi s imenovanjem predstavnika BiH na upražnjena mjesta u tijelima Vijeća Europe.

U susretu sa sutkinjom Europskog suda za ljudska prava iz BiH, gđom Ljiljanom Mijović, parlamentarci su informirani o radu ovoga Suda te su razmijenjena mišljenja u vezi s provođenjem odluka Suda od strane BiH.

Budući da postupak imenovanja Izaslanstva PSBiH u PSVE-u još nije okončan i da se očekuje imenovanje preostalih članova, članovi Izaslanstva postigli su dogovor o raspodjeli članstva u odborima PSVE-a, kako bi osigurali kontinuitet u radnim tijelima PSVE-a. Raspored članstva izmijenit će se u dogovoru s ostalim članovima nakon službenog konstituiranja Izaslanstva. U skladu s dogovorom, raspored članova Izaslanstva PSBiH u odborima je sljedeći:

- **Politički odbor** (član: Saša Magazinović, zamjenik: Mladen Bosić)
- **Odbor za pravne poslove i ljudska prava** (članica: Milica Marković, zamjenik: Mladen Bosić)
- **Odbor za ekonomske poslove i razvoj** (član: Boško Tomić)
- **Odbor za socijalna, zdravstvena i obiteljska pitanja** (članica: Milica Marković)
- **Odbor za migracije, izbjeglice i populaciju** (član: Saša Magazinović)
- **Odbor za kulturu, znanost i obrazovanje** (članica: Ismeta Dervoz)
- **Odbor za okoliš, poljoprivredu i lokalne i regionalne poslove** (član: Mladen Bosić, zamjenik: Boško Tomić)
- **Odbor za jednake mogućnosti za žene i muškarce** (članica: Ismeta Dervoz).

Na sastanku Odbora za kulturu, znanost i obrazovanje gđa Dervoz izabrana je i u članstvo Pododbora za medije, koji djeluje u sklopu Odbora za kulturu, znanost i obrazovanje, ali će, zbog kašnjenja Izaslanstva PSBiH u dostavi popisa članstva u odborima, ova odluka formalno biti potvrđena na narednom sastanku Odbora.

2. ZNAČAJNIJE TEME ZASJEDANJA

Nacionalni parlamenti – jamstva ljudskih prava u Europi

Izvjestitelj Christos Pourgourides (Cipar, EPP/CD) u svome je izvješću istraživao potencijal nacionalnih parlamenata u kontekstu zaštite ljudskih prava. Sudionici rasprave o ovoj temi suglasili su se da su parlamenti ključni za primjenu međunarodnih normi o ljudskim pravima na nacionalnoj razini, te da je njihova dužnost štiti ljudska prava kroz donošenje zakona, sudjelovanje u ratificiranju međunarodnih povelja o ljudskim pravima, pozivanje vlade na odgovornost, održavanje kontakata s institucijama koje se bave zaštitom ljudskih prava i poticanje stvaranja kulture ljudskih prava. Izvjestitelj je, između ostaloga, predložio da parlamenti uspostave povjerenstva koja bi ocjenjivala usklađenost nacrtu zakona s ljudskim pravima i nadzirala postupanje vlada u skladu s međunarodnim standardima o zaštiti ljudskih prava. U usvojenoj Rezoluciji 1823 (2011) Parlamentarna skupština Vijeća Europe pozvala je nacionalne parlamente da provedu sljedeća načela parlamentarnog nadzora nad poštivanjem međunarodnih standarda za zaštitu ljudskih prava: uspostava odgovarajućih parlamentarnih struktura koje će osigurati strog i redovit nadzor nad postupanjem u skladu s međunarodnim obvezama po pitanju zaštite ljudskih prava, kao što su povjerenstva za ljudska prava ili slične strukture; povjerenstva za ljudska prava moraju imati pristup neovisnom vještačenju iz

područja zaštite ljudskih prava; suradnja i održavanje redovitog dijaloga s relevantnim državnim i međunarodnim tijelima za zaštitu ljudskih prava (kao što su PSVE i povjerenik VE-a za ljudska prava), kao i s predstavnicima nevladinih organizacija koje imaju značajno iskustvo o ovome području.

Uloga parlamenata u jačanju i razvoju socijalnih prava u Europi

U raspravi održanoj na temelju izvješća Carine Ohlsson (Švedska, SOC) parlamentarci su izrazili žaljenje zbog činjenice što je u više europskih zemalja došlo do golemih smanjenja u programima socijalne pomoći, programima čiji je cilj osigurati pristup socijalnim pravima, a to, nažalost, ima dramatične posljedice za najsiromašnije i najobespravljenije kategorije stanovništva. Skupština vjeruje da parlamenti imaju ključnu ulogu u jačanju i razvoju socijalnih prava, te stoga u usvojenoj Rezoluciji 1824 (2011) poziva nacionalne parlamente da: poduzmu mjere u svrhu provedbe preporuka iz Rezolucije 1792 (2011) o nadzoru obveza iz područja socijalnih prava; u parlamentarne rasprave o ljudskim pravima uvrste redoviti pregled ostvarivanja socijalnih prava, osiguravajući tako da vlade provode potrebne mjere slijedom odluka Europskog odbora za socijalna prava s ciljem primjene odredaba revidirane Europske socijalne povelje; redovito nadziru vladine politike koje podrazumijevaju provođenje prava na zdravlje; osiguraju parlamentarni nadzor nad provedbom međunarodnih sporazuma, programa i izvršenjem proračuna koji mogu imati utjecaj na socijalna prava; podižu svijest među parlamentarcima o socijalnim pravima; jačaju međuparlamentarnu suradnju i unaprijede razmjenu najboljih praksi na međunarodnoj razini; djelatno sudjeluju u kampanjama za promicanje ljudskih prava.

Širenje demokracije smanjenjem dobne granice za glasovanje na 16 godina

Izvješće o smanjenju dobne granice za glasovanje na izborima na 16 godina pripremio je izvjestitelj Miloš Aligrudić (Srbija, EPP/CD). Prezentirajući svoje izvješće, g. Aligrudić rekao je kako bi se smanjenjem dobne granice za glasovanje mladi ljudi osjećali uključenijima i povećala bi se vjerojatnoća za njihovo buduće uključivanje u politički proces. „Ovo širi demokraciju, a politiku općenito čini reprezentativnijom“, rekao je g. Aligrudić. **U ovoj je raspravi sudjelovao i član Izaslanstva PSBiH Mladen Bosić. G. Bosić istupao je u ime Europske demokratske grupe (EDG). Nacrt rezolucije o smanjenju dobne granice za glasovanje okarakterizirao je veoma ozbiljnim, ocijenivši povezivanje pitanja ljudskih prava s dobnom granicom za glasovanje osjetljivim. U tom kontekstu, postavio je pitanje nisu li onda ugrožena i prava petnaestogodišnjaka i četrnaestogodišnjaka. Nadalje je naveo kako je veoma mali broj parlamenata odobrio smanjenje granice za glasovanje na 16 godina, te je postavio pitanje zašto bi nacionalni parlamenti koji su odbili ovakav prijedlog sada podržali ponuđeni nacrt rezolucije. Na nacionalnim je parlamentima da donesu odluku o dobnoj granici za glasovanje, posebno imaju li se u vidu kulturne razlike i postojeći običaji u različitim zemljama. Stoga, prema mišljenju g. Bosića, ne bi bilo ispravno predlagati državnim parlamentima da spuste dobnu granicu za glasovanje na 16 godina. „Mišljenje moje grupe je da ne trebamo djecu tako rano gurati u okrutni stvarni svijet i vjerujemo da to nije u njihovom najboljem interesu“, zaključio je g. Bosić.**

U odgovoru na tijek rasprave g. Aligrudić rekao je kako ne može zahvaliti g. Bosiću na potpori, istaknuvši kako je prilikom pripreme izvješća bio svjestan da prijedlog o smanjenju dobne granice za glasovanje nije lako provesti, jer to u mnogim zemljama zahtijeva složene procese, poput ustavnih promjena. Kazao je kako su mladi već s 14 godina moralno i obrazovno u stanju razlikovati dobro i loše, kao i uočavati razlike u političkom smislu, te je stoga ponovio da se zalaže za smanjenje dobne granice za glasovanje. Nakon rasprave usvojena je Rezolucija 1826 (2011) kojom je PSVE pozvao države članice da: stvore potrebne preduvjete za sudjelovanje mladih u građanskom životu kroz obrazovanje i promicanje angažmana u zajednici; ispituju mogućnost smanjenja dobne granice za glasovanje na 16 godina u svim zemljama i za sve izbore; ispituju mogućnost smanjenja dobne

granice za kandidiranje na različitim vrstama izbora (izbori za lokalna i regionalna tijela, parlament, senat, predsjedništvo).

Živjeti zajedno u Europi 21. stoljeća

Ova je rasprava organizirana povodom izvješća Skupine eminentnih osoba VE-a „Živjeti zajedno – kombiniranje različitosti i slobode u Europi 21. stoljeća“, koje je prezentirano 11. svibnja 2011. godine u povodu 121. sastanka Odbora ministara VE-a u Istanbulu. Analiza Skupine eminentnih osoba daje osnovu za daljnje promišljanje budućnosti Europe koje treba uključiti političare, nevladine organizacije, sindikate, omladinske organizacije, akademike, predstavnike vjerskih zajednica, medija i lokalnih vlasti. Europa je multikulturalna i europski narodi dokazali su da mogu živjeti zajedno u različitosti. Iako se multikulturalizam suočava s određenim poteškoćama na nacionalnoj razini, parlamentarci PSVE-a vjeruju da asimilacija nije rješenje. U usvojenoj Rezoluciji 1822 (2011) navodi se da jačanje zajedničkih europskih vrijednosti i identiteta treba biti promovirano na način koji neće značiti ukidanje različitih kultura određenih skupina, nego očuvati i inkorporirati te specifičnosti u zajednički, europski okvir. PSVE je izrazio spremnost da doprinese potrebnim promjenama kako bi se osigurala veća kohezija u europskim društvima i kako bi svi uživali u dobrobitima zajedničkog života.

Reforma Parlamentarne skupštine Vijeća Europe

Izvješće o reformi Parlamentarne skupštine VE-a pripremio je Jean Claude Mignon (Francuska, EPP/CD), predsjedatelj Ad hoc odbora za reformu PSVE-a. Cilj reforme Parlamentarne skupštine Vijeća Europe je ojačati njezin politički značaj i učinkovitost, učiniti njezin rad vidljivijim, te unaprijediti sudjelovanje članova u njezinom radu. K tomu, cilj je i jačati interakciju između PSVE-a i nacionalnih parlamenata te jačati međuparlamentarnu suradnju, uključujući suradnju s Europskim parlamentom. Kako bi ostvarila ovaj cilj, Skupština je predložila niz mjera koje podrazumijevaju promjene u praksi, metodama rada, strukturi Skupštine i izmjene Poslovnika. Reformom je, između ostaloga, predviđeno smanjenje broja odbora s deset na osam, smanjenje trajanja govora na plenarnom zasjedanju, proceduralno pojednostavljenje podnošenja amandmana, bolje praćenje provedbe skupštinskih tekstova u nacionalnim parlamentima i druge mjere. Detaljniji opis usvojenih mjera sadržan je u Rezoluciji 1822 (2011).

Napredak postupka monitoringa Parlamentarne skupštine Vijeća Europe

U godišnjem izvješću o napretku postupka monitoringa Odbor za monitoring prezentirao je svoje aktivnosti od lipnja 2010. godine. Izvješće obuhvaća deset zemalja koje su pod postupkom monitoringa: Albaniju, Armeniju, Bosnu i Hercegovinu, Gruziju, Moldaviju, Crnu Goru, Rusku Federaciju, Srbiju i Ukrajinu, četiri zemlje koje su u dijalogu poslije monitoringa te jedanaest zemalja članica VE-a koje nisu u strogom smislu pod postupkom monitoringa. U usvojenoj Rezoluciji 1827 (2011) navodi se da postoji hitna potreba za uklanjanjem etnički zasnovanih prepreka za kandidiranje na izborima u Bosni i Hercegovini. Nadalje, u Rezoluciji stoji da je nemogućnost glavnih političkih stranaka da postignu konsenzus pokrenula ozbiljnu političku krizu, a vlada na državnoj razini nije formirana od izbora održanih u listopadu 2010. godine. Predloženom rezolucijom **Skupština je pozvala Parlamentarnu skupštinu BiH da revidira Ustav i izbornu zakonodavstvo s ciljem uklanjanja etnički zasnovanih ograničenja na pravo kandidiranja na izborima, kako bi postupila sukladno standardima Europske konvencije o ljudskim pravima.** Također su pozvane političke snage u BiH da se uključe u konstruktivan dijalog s ciljem nadilaženja političke i institucionalne krize.

Azilanti i izbjeglice: podjela odgovornosti u Europi

Parlamentarna skupština Vijeća Europe vjeruje da je potrebno poduzeti dodatne mjere kako bi se odgovornost za izbjeglice i azilante pravedno podijelila u Europi, te kako bi oni koji traže međunarodnu zaštitu imali pristup djelotvornim sustavima za procesiranje svojih zahtjeva. Također je Skupština uvjerenjena da je odgovornost svih država članica Vijeća Europe ispuniti svoje međunarodne

pravne i humanitarne obveze prema Konvenciji UN-a o statusu izbjeglica. Države članice trebaju osigurati integritet vlastitih granica jer propusne vanjske granice olakšavaju međunarodnu trgovinu ljudima, kao i da interese izbjeglica i azilanata razlikuju od interesa osoba koje migriraju iz ekonomskih razloga. Djelotvornu zaštitu azilanata i izbjeglica nije moguće ostvariti bez podjele odgovornosti, te je PSVE pozvao države članice da pruže neposrednu pomoć zemljama kojima je pomoć potrebna, osobito onima koje se suočavaju s velikim migracijskim tokovima na jugu Sredozemlja, kao i da jačaju suradnju sa zemljama prijma i tranzita. Zemlje koje su prve na udaru velikih migracijskih tokova pozvane su da: zajamče pristup svojim teritorijima svim osobama kojima je potrebna međunarodna zaštita; omoguće neophodne uvjete prijma u skladu s ljudskim pravima i humanitarnim standardima; osiguraju brz i pravedan postupak obrade zahtjeva za azil, kao i kvalitetu i konzistentnost odluka; osiguraju integritet svojih granica te kontolu nezakonitnih migracijskih tokova.

Presretanje i spašavanje azilanata, izbjeglica i ilegalnih migranata na moru

Skupština je razmatrala mjere koje se poduzimaju prema migrantima koji dolaze brodovima u Europu. Putnici često putuju u nesigurnim plovilima, u nemilosti su beskrupuloznih trgovaca ljudima i vrlo su česti incidenti s fatalnim posljedicama. Ponekad se oni jednostavno tjeraju natrag u zemlju podrijetla, što dovodi u pitanje načelo zabrane protjerivanja, a postoje i vrlo različita shvaćanja toga što je to „sigurno mjesto“ na koje se odvođe oni koji su spašeni. Skupština je u Rezoluciji 1821(2011) podsjetila da države imaju jasnu moralnu i pravnu obvezu spasiti ljude u nevolji, bez ikakve odgode, kao i na činjenicu da države nisu izuzete od načela zabrane protjerivanja na otvorenom moru. Države članice pozvane su da, bez iznimaka i bez odgode, pomognu osobama koje se nađu u nesreći na moru, da prema ljudima koje presretnu postupaju čovječno, da se suzdrže od svih akcija koje bi mogle značiti povredu načela zabrane protjerivanja i da presretnim osobama omoguće pristup pravednom i učinkovitom postupku razmatranja zahtjeva za azil.

Stanje u Tunisu

Izvešće o stanju u Tunisu prati razvoj događaja u ovoj zemlji od siječnja 2011. i pozdravlja pozitivne promjene i reforme što su ih pokrenule prijelazne vlasti u Tunisu. PSVE je odao priznanje za hrabrost, sposobnost i odlučnost članova privremene vlade i predstavnicima civilnoga društva koji su pokazali volju za preoblikovanjem Tunisa u slobodnu, demokratsku i otvorenu zemlju. Skupština je nadalje izrazila spremnost za pomoć svojim iskustvom, no bez namjere da daje lekcije ili nameće modele. Svaka potpora i pomoć moraju biti vođeni poštivanjem suverene volje Tunizana i njihova dostojanstva. Prijelazne vlasti u Tunisu pozvane su da u izbornoj kampanji za Skupštinu zajamče poštivanje temeljnih političkih sloboda, osiguraju poštivanje temeljnog demokratskog načela odvajanja zemaljske i duhovne vlasti, osiguraju transparentnost financiranja političkih stranaka i izborne kampanje. Skupština je pozvala buduće vlasti da nastave proces političkih reformi uzimajući za inspiraciju univerzalna načela i vrijednosti, kao i iskustvo demokratske tranzicije akumulirano u Vijeću Europe.

Zahtjev Parlamenta Maroka za statusom partnera za demokraciju s Parlamentarnom skupštinom Vijeća Europe

Rezolucijom 1818 (2011) Parlamentarna skupština Vijeća Europe donijela je odluku o odobrenju statusa „partnera za demokraciju“ Parlamentu Maroka. Ovo je prvi parlament kojemu je dodijeljen status partnera za demokraciju od uvođenja statusa u siječnju 2010. godine. Zaključeno je da Parlament Maroka ispunjava formalne kriterije utvrđene Poslovníkom PSVE-a. Istaknuto je da su predsjednici obaju domova marokanskog parlamenta poduzeli napore kako bi podigli svijest vlasti, ključnih političkih aktera i civilnoga društva u Maroku o potrebi napretka u raspravi o smrtnoj kazni i kako bi se održao moratorij na izvršenje smrtno kazne, uspostavljen 1993. godine. Skupština je pozdravila i opredijeljenost Maroka za duboke ustavne, institucionalne i pravne reforme, te je odlučila za dvije godine uraditi procjenu ispunjenja obveza koje je Parlament Maroka preuzeo, kao i procjenu napretka reformi.

Rasprava o političkim i humanitarnim posljedicama stanja u Siriji i Libiji

Skupština je prvoga dana zasjedanja donijela odluku o održavanju rasprave o aktualnom pitanju (rasprava koja ranije nije planirana dnevnim redom zasjedanja): o političkim i humanitarnim posljedicama stanja u Siriji i Libiji. Otvarajući raspravu o aktualnom pitanju, Robert Walter (Ujedinjeno Kraljevstvo, EDG) rekao je da vrijedno europsko iskustvo može pomoći zemljama u arapskome svijetu koje to žele da uspostave demokraciju. Ipak, kako je ocijenio g. Walter, „nije vrijeme za diktiranje rješenja“, ali je „potrebno da Vijeće Europe bude spremno pomoći, ako na to bude pozvano“.

Povećanje broja žena u tijelima odlučivanja

Na temelju izvješća Gisele Gautier (Francuska, EPP/CD), PSVE je raspravljao o načinima za povećanje broja žena u tijelima koja donose bitne ekonomske i socijalne odluke. Zaključeno je kako bi uvođenje kvota u privatne i socioekonomske sektore unaprijedilo sudjelovanje žena u tijelima odlučivanja. U vezi s tim, Skupština je u Rezoluciji 1825 (2011) predložila državama članicama uvođenje obveze za državne i velike privatne tvrtke da jamče najmanje 40% zastupljenost žena u upravnim tijelima. Također je predloženo državama članicama uvođenje mjera koje bi omogućile ženama da usklade obiteljske i profesionalne odgovornosti, bez potrebe da biraju jedno ili drugo.

K europskoj konvenciji o pravima mladih

Sljedom rasprave održane na temelju izvješća Elvire Kovacs (Srbija, EPP/CD), PSVE je usvojio preporuku kojom traži od Odbora ministara VE-a izdavanje instrukcije relevantnim međuvladinim tijelima da ispituju mogućnost izrade okvirne konvencije o pravima mladih. Konvencija bi bila utemeljena na sljedećih deset načela: 1. definicije, 2. obrazovanje i usavršavanje, 3. zapošljavanje, 4. stanovanje, 5. zdravlje i pravo na zdrav okoliš, 6. sudjelovanje u društvu, 7. kultura i sport, 8. nediskriminacija; 9. upoznavanje s omladinskim politikama, 10. primjena.

Zaustavljanje naglog pada zaposlenosti mladih u Europi

U izvješću Marije Pejnović-Burić (Hrvatska, EPP/CD) navodi se da su mladi u Europi snažno pogođeni nezaposlenošću: jedna od pet mladih osoba je bez posla i stope nezaposlenosti mladih dvostruko su veće od stopa nezaposlenosti ostatka populacije. Sve ovo događa se usprkos tome što većina mladih Europljana danas ima bolje obrazovanje od svojih roditelja i što se mnoge europske zemlje suočavaju s nedostatkom radne snage u sve većem broju sektora. U Rezoluciji 1828, koja je usvojena nakon održane rasprave, države članice pozvane su da usklade svoje javne politike kako bi u potpunosti provele odredbe revidirane Europske socijalne povelje koje se odnose na rad, te da daju prioritet smanjenu nezaposlenosti mladih. Potrebno je da promiču bolje kvalifikacije i vještine, veću mobilnost i međugeneracijsku solidarnost, veću interakciju između poslodavaca, državnih agencija za zapošljavanje i mladih koji traže posao.

Proračun i programi Vijeća Europe za financijsko razdoblje 2012.-2013.

Parlamentarna skupština VE-a pozdravila je odluku Odbora ministara VE-a i glavnog tajnika VE-a da uvedu dvogodišnji program i proračun za razdoblje 2012.-2013. Prema stavu Skupštine, to je korak naprijed uz uvjet da se pravilima o izvršenju dozvoli fleksibilno korištenje dotacija. Izvjestitelj Odbora za ekonomske reforme i razvoj, g. Erol Aslan Cebeci (Turska, EPP/CD), rekao je kako je potrebno uskladiti aktivnosti tako da odgovaraju ciljevima svih država članica, a ne samo ciljevima Odbora ministara odnosno ministarstava vanjskih poslova. Skupština je svjesna da je cilj novih mjera koje donosi reforma organizacije prilagododba Vijeća Europe novim izazovima, posebice izazovima kao što je pomoć nastajućim demokracijama u mediteranskom bazenu. U tom smislu je pozdravljena i odluka glavnog tajnika VE-a o formiranju Foruma za demokraciju u Strasbourgu, kao svojevrsnog

Davosa za demokraciju, koji bi uključivao veće sudjelovanje civilnoga društva i međunarodnih nevladinih organizacija.

3. ZNAČAJNIJA OBRAĆANJA PARLAMENTARNOJ SKUPŠTINI VIJEĆA EUROPE

Prvoga dana zasjedanja parlamentarcima se, u svojstvu predsjedatelja Odbora ministara VE-a, obratio **Konstantin Grišenko, ministar vanjskih poslova Ukrajine**. Na početku izlaganja ministar Grišenko rekao je da Odbor ministara VE-a, a osobito ukrajinsko predsjedništvo, pridaju posebnu pozornost razvoju konstruktivne suradnje s PSVE-om, izrazivši nadu da će se suradnja međuvladine i parlamentarne grane Vijeća Europe nastaviti razvijati u duhu načela ukrajinskog predsjedanja „Zajedničke vrijednosti – zajednički naponi“. Podsjetio je parlamentarce na tri glavna prioriteta ukrajinskog predsjedanja: zaštita prava djece, promicanje ljudskih prava i vladavine prava u smislu demokracije i stabilnosti u Europi, te jačanje demokratskih procesa na lokalnoj i regionalnoj razini. Posebno bitnim ocijenio je postizanje dogovora o prioritetima triju uzastopnih predsjedanja – ukrajinskog, britanskog i albanskog, što praktično znači da će aktivnosti sadašnjeg predsjedništva biti nastavljene i nakon isteka šestomjesečnog predsjedanja Vijećem Europe. Govoreći o aktivnostima Odbora ministara i prilikama u pojedinim zemljama i regijama, g. **Grišenko osvrnuo se i na situaciju u Bosni i Hercegovini: „Nedostatak stvarnog napretka u formiranju državne vlasti u Bosni i Hercegovini podsjeća nas, nažalost, da je potrebno mnogo više napora kako bi se osiguralo da ova zemlja uspostavi učinkovite i kredibilne demokratske institucije i nastavi provoditi hitne reforme. Prošloga mjeseca politička situacija u BiH bila je predmetom veoma poučne razmjene mišljenja između Izvjestiteljske skupine za demokraciju, visokog predstavnika za BiH i posebnog predstavnika EU-a, te voditelja Misije OESS-a u BiH. U kontekstu nadzora nad provedbom presude Europskog suda za ljudska prava u predmetu *Sejdić i Finci*, Odbor ministara još jednom je izrazio žaljenje što nije pronađen politički konsenzus o sadržaju ustavnih i zakonodavnih amandmana neophodnih za provedbu presude, unatoč ponovljenim pozivima koje Odbor upućuje već više od godinu dana.“**

Drugoga dana zasjedanja Skupštini se obratio i **predsjednik Ukrajine Viktor Janukovič**. U svome obraćanju predsjednik Janukovič istaknuo je kako je za jedinstvo ukrajinskoga društva bitno da Ukrajina slijedi put europskih integracija i u isto vrijeme jača odnose sa susjednim zemljama, osobito s Rusijom. U kontekstu ukrajinskog predsjedanja Vijećem Europe, kazao je da ima posebnu odgovornost za jačanje institucionalne i političke reforme VE-a i za povećanje učinkovitosti Europskog suda za ljudska prava. Nadalje je govorio o nizu složenih reformi kroz koje je Ukrajina prošla u protekloj godini, te o prioritetima svoje politike u koje spadaju: pravosudna reforma, borba protiv korupcije, uspostava sustava javnog informiranja i jačanje civilnoga društva. Nakon obraćanja parlamentarci su g. Janukoviču postavljali pitanja u vezi s vladavinom prava u Ukrajini, borbom protiv korupcije, stavom u vezi s provođenjem ustavnih reformi, statusu Transdnjestrije, prijetnjama koje černobilska elektrana i dalje predstavlja.

U srijedu, trećega dana, upriličena su obraćanja glavnog tajnika VE-a Thorbjorna Jaglanda, predsjednika Armenije Sergeja Sarkissiana i ministra vanjskih poslova Bugarske Nikolaja Mladenova.

Glavni tajnik VE-a **Thorbjorn Jagland** govorio je u raspravi „Živjeti zajedno u Europi 21. stoljeća“. Rekao je da je različitost životna činjenica današnje Europe. „Pokušati riješiti se različitosti vodilo bi ka katastrofi“(…)“ Iz prošlosti nam je poznato koliko je opasno kada se Europa ne može nositi s činjenicom da je kontinent različitosti i stoga ćemo, ukoliko ne nađemo zajednički interes, biti suočeni s opasnim problemima“. Ono što je iznimno pozitivno, a što je ocijenjeno i u Izvješću Skupine eminentnih osoba VE-a, jest da kada dođete u Europu, ne morate se riješiti svoga identiteta, niti kulturnog niti vjerskog. Naprotiv, imate pravo zadržati svoj identitet, ali ste obvezni poštivati i živjeti u skladu s kulturom, standardima i vrijednostima koje su prihvaćene u Europi. Upravo tu, prema riječima g. Jaglanda, leži mogućnost Vijeća Europe. Potrebno je jačati zajedničke vrijednosti i instrumente koji održavaju te vrijednosti, posebice Europsku konvenciju o ljudskim pravima.

Predsjednik Armenije u svome je obraćanju okarakterizirao Vijeće Europe kao glavnog partnera u procesu uspostave i jačanja demokracije u Armeniji. Osvrnuo se i na političku krizu u Armeniji iz ožujka 2008., iz koje je Armenija, zahvaljujući konstruktivnom dijalogu, izašla s unaprijeđenim zakonodavstvom i pozabavila se slabostima svoga pravnog sustava. Armenske vlasti stekle su smisao za toleranciju i kulturu dijaloga, naučile su slušati i poštivati mišljenja drugih i shvatile da vladajuća većina i oporba nisu neprijatelji. Predsjednik Sarkissian nadalje je govorio o značaju uspostave ozračja povjerenja i tolerancije u cilju postizanja rješenja za sukob u Nagorno-Karabahu. U tom smislu, pozvao je Vijeće Europe da uspostavi veze s Nagorno-Karabahom koji je, bez obzira na svoj status, sastavni dio Europe.

U obraćanju Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe bugarski ministar vanjskih poslova **Nikolaj Mladenov** govorio je o „vjetrovima promjena“ u južnom susjedstvu Europe, naglašavajući da Europa mora podijeliti svoje iskustvo demokratske tranzicije s arapskim zemljama. Izrazio je svoju podršku prijedlogu predsjednika PSVE-a Mevluta Čavuşoglua za organiziranjem novog sastanka na vrhu Vijeća Europe, što je, kako je rekao, opravdano krupnim događanjima poput pristupa Europske unije Europskoj konvenciji o ljudskim pravima, tekućom reformom VE-a te značajnim promjenama koje se događaju u arapskome svijetu.

Pripremila¹

Edina Vejzagić
tajnica Izaslanstva

Dostavljeno:

- kolegijima obaju domova PSBiH
- Povjerenstvu za vanjske poslove Zastupničkog doma PSBiH
- Povjerenstvu za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze Doma naroda PSBiH
- Izaslanstvu PSBiH u PSVE-u
- Kolegiju Tajništva
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH
- a/a

¹ Uz suglasnost članova Izaslanstva